

Krisplan

DOKUMENTINFORMATION

Myndighet/skola	Dokumenttyp	
ÅLANDS GYMNASIUM	KRISPLAN 2021-93	
Datum	Version	Status
2023-01-23	2-6	Reviderad

TITEL

Krisplan

DOKUMENTHISTORIK (FEM SENASTE)

Åtgärd	Åtgärdat av	Datum	Notering
Fastställd	Förvaltningschef	2019-10-11	Version 2-3 (fcb 2019-55)
Fastställd	Förvaltningschef	2019-11-25	Version 2-4 (fcb 2019-63)
Fastställd	Förvaltningschef	2020-06-15	Version 2-5 (fcb 2020-105)
Reviderad	Hannes Wallin	2020-08-17	Kontaktuppgifter uppdaterade
Fastställd	Förvaltningschef	2021-08-17	Version 2-6 (fcb 2021-93)
Reviderad	Hannes Wallin	2023-01-23	Kontaktuppgifter fc uppdaterat

INNEHÅLL

1	Krisorganisation vid Ålands gymnasium-kontaktuppgifter	1
2	Studera nde - svår olycka (allvarligt skadad).....	2
3	Studera nde - dödsfall	3
4	Studera nde – övriga krissituationer	4
5	Personal - svår olycka (allvarligt skadad)	4
6	Personal – dödsfall	5
7	Övriga krissituationer.....	6
8	Omfattande olycka inom skola.....	6
9	Krisreaktioner - normala reaktioner på övermäktiga situationer	7
10	Råd till personal	9
11	Om krisplanen	10
12	Källor.....	11

1 Krisorganisation vid Ålands gymnasium-kontaktuppgifter

Vid Ålands gymnasium finns en gemensam krisgrupp för Ålands lyceum och Ålands yrkesgymnasium.

Krisgruppen sammankallas då:

- en **studerande** råkar ut för en svår olycka (allvarligt skadad) eller plötsligt avlider
- en **anställd** som har kontakt med studerande råkar ut för en svår olycka eller plötsligt avlider

Vid kris kontakta rektor eller någon i krisgruppen:	
Förvaltningschef Ronny Holmström-Wall	Tfn: +358-457 529 5050
Ålands lyceum rektor Marcus Koskinen-Hagman	Tfn: +358 457 344 3900
Ålands yrkesgymnasium rektor Gitte Holmström	Tfn: +358 457 34 52 520
Krisgruppen:	
Lärare Birgitta Lundberg, (ordf.)	Tfn jobb: +358 457 345 0167, Tfn privat: +358 405 790 135
Hälsovårdare Mona Verho	Tfn jobb: +358 457 5291 011 Tfn privat: +358 40 7296 400
Skolpsykolog Jhonina Lindqvist	Tfn jobb: +358 457 548 35 17 Tfn privat: +358 407 384 227
Skolkurator Pernilla Silvander	Tfn jobb: +358 457 343 1012 Tfn privat: +358 405 606 057

2 Studerande - svår olycka (allvarligt skadad)

Den som får kännedom om olyckan kontaktar rektor eller någon ur krisgruppen	
Hela krisgruppen sammankallas	Förvaltningschefen och övriga rektorer informeras om att krisgruppen samlas
Krisgruppen, berörd rektor, berörd biträdande rektor, platsansvarig (ifall sjöfartsgymnasiet berörs), och grupphandledare håller möte så snart som möjligt	
Krisgruppen kontrollerar att uppgifterna om olyckan är korrekta	Berörd rektor sköter all eventuell kontakt med media
Vid mötet bestäms vem som kontaktar anhöriga och vilken information som ges i skolan	
Vid mötet bestäms: <ul style="list-style-type: none"> • vilka som informerar berörd klass/grupp • när informationen ges • hur övriga studerande i skolhuset ska informeras • om, när och hur studerande och anställda i övriga skolhus ska informeras • när och hur biträdande rektor/rektor (ÅL) informerar de anställda i skolhuset där den skadade studerar. 	Förvaltningschefen informeras om beslutet
Vid mötet bestäms: <ul style="list-style-type: none"> • vem som upprätthåller kontakten med anhöriga • hur informationen till berörd klass/grupp ges framöver. 	

3 Studerande - dödsfall

Den som får kännedom om dödsfallet kontaktar rektor eller någon ur krisgruppen	
Hela krisgruppen sammankallas	Förvaltningschefen och övriga rektorer informeras om att krisgruppen samlas
Krisgruppen, berörd rektor, berörd biträdande rektor, platsansvarig (ifall sjöfartsgymnasiet berörs), och grupphandledare håller möte så snart som möjligt	
Krisgruppen kontrollerar att uppgifterna om dödsfallet är korrekta	Berörd rektor sköter all eventuell kontakt med media
Vid mötet bestäms vem som kontaktar anhöriga och vilken information som ges i skolan	
<p>Vid mötet bestäms:</p> <ul style="list-style-type: none"> • vilka som informerar berörd klass/grupp • om programmet för berörd klass/grupp fram till minnesstunden • hur övriga studerande i skolhuset informeras • om, när, var och hur studerande och anställda i övriga skolhus informeras • när och hur biträdande rektor/rektor (ÅL) informerar de anställda i skolhuset där den avlidna studerade <p>I samråd med de anhöriga:</p> <ul style="list-style-type: none"> • vilka skolhus som sorgflaggar och när det sker • när, var och hur minnesstunden arrangeras. 	Förvaltningschefen informeras om beslutet
<p>Vid mötet bestäms om uppföljningen:</p> <ul style="list-style-type: none"> • vem som upprätthåller kontakten med anhöriga • hur kontakten med berörd klass/grupp sköts framöver. 	

4 Studerande – övriga krissituationer

- PSYKISK OHÄLSA, ex självmordstankar, psykotiskt beteende
- ALLVARLIGT SJUK
- NÄRA ANHÖRIG AVLIDER
- NÄRA ANHÖRIG RÅKAR UT FÖR EN SVÅR OLYCKA
- FÅR INTE TAG I STUDERANDE TROTS UPPREPADE FÖRSÖK

Den som får kännedom om händelsen/krisen kontaktar någon ur **krisgruppen/Studerandehälsan** eller **ÅHS växel**: tel. 5355. Vid akut läge ring 112.

5 Personal - svår olycka (allvarligt skadad)

Den som får kännedom om olyckan kontaktar **berörd rektor** eller **förvaltningschefen** (kontaktuppgifter sida 1)

Berörd rektor/förvaltningschefen kontrollerar att uppgifterna om olyckan är korrekta

Berörd rektor/förvaltningschefen kontaktar krisgruppen

Om den skadade arbetar i nära kontakt med studerande håller krisgruppen, förvaltningschefen, berörd chef, berörd rektor och biträdande rektor möte så snart som möjligt

Förvaltningschefen/rektor/någon ur krisgruppen kontaktar anhöriga och kommer överens om vilken information som ges i skolan

Vid mötet bestäms:

- när och hur förvaltningschefen/berörd rektor/biträdande rektor informerar de **anställda** i skolhuset där den skadade arbetar
- vilka som informerar berörda **klasser/grupper**
- när informationen ges
- om och hur **övriga studerande** i skolhuset informeras
- om, när och hur anställda och studerande i **övriga skolhus** informeras.

Vid mötet bestäms om uppföljningen:

- vem som upprätthåller kontakten med den skadade/anhöriga
- hur informationen till berörda klasser/grupper ges framöver.

6 Personal – dödsfall

Den som får kännedom om dödsfallet kontaktar berörd rektor eller förvaltningschefen (kontaktuppgifter sida 1)
Berörd rektor/förvaltningschefen kontrollerar att uppgifterna om dödsfallet är korrekta
Berörd rektor/förvaltningschefen kontaktar krisgruppen
Om den avlidne arbetade i nära kontakt med studerande håller krisgruppen, förvaltningschefen, berörd chef, berörd rektor och biträdande rektor möte så snart som möjligt
Förvaltningschefen/rektor/någon ur krisgruppen kontaktar anhöriga och kommer överens om vilken information som ges i skolan
Vid mötet bestäms: <ul style="list-style-type: none">• när och hur förvaltningschefen/berörd rektor/biträdande rektor informerar de anställda i skolhuset där den avlidne arbetade• vilka som informerar berörda klasser/grupper och när informationen ges• hur övriga studerande i skolhuset informeras• om, när, var och hur anställda och studerande i övriga skolhus informeras I samråd med anhöriga: <ul style="list-style-type: none">• vilka skolhus som sorgflaggar och när det sker• när, var och hur minnesstunden arrangeras.
Vid mötet bestäms om uppföljningen: <ul style="list-style-type: none">• vem som upprätthåller kontakten med anhöriga• hur kontakten med berörda klasser/grupper sköts framöver.

7 Övriga krissituationer

- Våld och hot om våld (se även säkerhetsplan)
- Brand-/strålningsfara (i akuta läget ring först 112 och följ utrymningsplanerna, se även räddningsplanerna)
- Personal: psykiskt ohälsa, t ex självmordsförsök, psykotiskt beteende (akut läge 112, rektor/biträdande kontaktar arbetshälsovården)

8 Omfattande olycka inom skola

Vid omfattande olycka inom skolan involveras sakkunniga från andra myndigheter. Förvaltningschefen företräder Ålands gymnasium i detta arbete.

9 Krisreaktioner - normala reaktioner på övermäktiga situationer

Vissa människor reagerar starkare, andra får lindrigare reaktioner i samma situation.

Reaktioner under de första dagarna:

- Allt känns överkligt. Det är svårt att förstå vad som har hänt.
- Du har huvudvärk, mår illa, fryser, svettas eller har muskelspänningar.
- Du är känslolös eller har starka känsloutbrott, t.ex. gråter mycket, känner skuld, hat, ilska, rädsla, sorg eller lättnad.
- Du har svårt att somna eller din sömn avbryts ofta.
- Det som hänt finns ständigt i dina tankar.
- Du är rädd att samma hemska händelse ska upprepa sig.
- Du tycker att du måste förstå det som hänt, t.ex. hitta en orsak eller en skyldig.

Reaktioner under de första veckorna:

- Du är rastlös och nervös.
- Du är irriterad och vresig; din stubin är kort och du kan förlora tålamodet över småsaker.
- Du har ångest, är deprimerad eller apatisk.
- Du blir lätt sårad och kan misstolka andra.
- Du har minnes- och koncentrationssvårigheter.
- Du har förändrad sömn.

Så här kan du hjälpa dig själv:

- Kom ihåg att dina reaktioner är normala och hör till i en ovanlig situation.
- I ett upprört sinnestillstånd kan hungerkänslorna försvinna. Kom ihåg att äta.
- Motion löser upp spänningar. En promenad gör gott.
- Undvik alkohol och lugnande mediciner.
- Tala med andra. Genom att tala bearbetar du dina tankar och känslor.
- Ibland är det lättare att uttrycka sina känslor genom att göra istället för att tala, t.ex. teckna, måla, skriva eller musicera.
- Det kan lätta att gråta.
- Om möjligt fortsätt arbeta enligt gamla rutiner.
- Berätta om dina tankar och känslor för människor i din omgivning så att de vet vad du går igenom. Lyssna på vad dina närmaste tänker och känner. Händelsen har säkert påverkat dem också.

När behöver du söka hjälp?

- Du är ofta ångestfylld, deprimerad och spänd.
- Du lider av sömnlöshet eller sover korta stunder.
- Du kan inte koncentrera dig.
- Arbete eller skola går inte som vanligt.

- Du har fysiska symptom utan uppenbara orsaker, t.ex. magont, huvudvärk eller muskelspänningar.
- Du har ingen att tala med.
- Dina människorelationer lider, du vill isolera dig eller klarar inte av att vara ensam.
- Du har förlorat livslusten.
- Du använder för mycket läkemedel eller alkohol.
- Du har självmordstankar.

Vid behov av hjälp kontakta Studerandehälsan eller sjukhusets växel tel: 5355 eller företagshälsovården tel: 22700.

10 Råd till personal

Kom ihåg att begära hjälp av någon annan person om du tycker att situationen är mycket obekvämt. Berörd grupphandledare får alltid hjälp och stöd av krisgruppen då det är frågan om en svår olycka eller ett dödsfall.

Lärare som ger den första informationen till en grupp:

- ger information enligt krisgruppens anvisningar (se infobladet)
- svarar på frågor enligt infobladets uppgifter eller för frågorna vidare till krisgruppen
- undviker att spekulera
- lyssnar på de studerande om de vill prata och är lyhörd för stämningen i gruppen
- tillåter även tystnad och eftertanke i gruppen
- accepterar att de närmaste lektionerna kanske inte kan genomföras enligt den ursprungliga planeringen; prov kan t ex behöva senareläggas för vissa studerande
- följer upp de studerandes reaktioner i samband med krisen (se texten om krisreaktioner)
- hjälper studerande till Studerandehälsan om någon är i behov av individuellt stöd
- överbehandlar inte saken utan återgår till normala rutiner och vardaglig struktur så snart som möjligt.

Lärare som undervisar dagarna efter den aktuella händelsen:

- accepterar att de närmaste lektionerna kanske inte kan genomföras enligt den ursprungliga planeringen; prov kan t ex behöva senareläggas för vissa studerande
- följer upp de studerandes reaktioner i samband med krisen (se texten om krisreaktioner)
- hjälper studerande till Studerandehälsan om någon är i behov av individuellt stöd
- överbehandlar inte saken utan återgår till normala rutiner och vardaglig struktur senast efter några dagar.

Personal som träffar studerande i andra situationer:

- ger de studerande utrymme att berätta om vilka tankar och känslor händelsen har väckt. Pratstunderna behöver inte bli långa och ska helst ske "här och nu" i lugn och ro medan oron är aktuell.
- undviker att spekulera
- påminner om att Studerandehälsans personal står till förfogande.

11 Om krisplanen

Denna krisplan beskriver hur vi inom Ålands gymnasium agerar i olika krissituationer som berör de studerande. Vid omfattande kriser involveras alltid sakkunniga från andra myndigheter i arbetet.

Förvaltningschefen beslutar om krisgruppens sammansättning och mandattid.

Syftet med krisplanen är att var och en ska veta var det finns hjälp att få och hur man ska handla i en krissituation samt vem som har ansvar för hur krisarbetet organiseras.

Krisplanen beskriver översiktligt hur krisarbetet går till. Krisgruppen följer dock ett protokoll som noggrant reglerar hur arbetet organiseras i olika krissituationer. Krisgruppen vägleder och ger direktiv till alla anställda i krisarbetet. Klara och entydiga handlingsdirektiv är mycket viktiga och ska följas.

Krisarbetet dokumenteras och utvärderas snarast eller senast inom en månad från händelsen. Då utvärderingen är gjord sparas dokumentationen i ett år. Utvärderingen och den allmänna dokumentationen (inte personuppgifter) arkiveras sedan i enlighet med arkivplanen för Ålands gymnasium. Handlingarna är inte offentliga eftersom de innehåller uppgifter om enskild persons privata förhållanden. (Landskapslag om allmänna handlingars offentlighet (1977:72) 9 §)

Efter utvärderingen av krisarbetet revideras krisplanen om det visar sig att den har betydande brister. Dessutom gör krisgruppen årligen inom maj månad en genomgång och revision av planen, varvid även mindre brister rättas till. Revisionen sker i samråd med förvaltningschefen och de båda skolornas rektorer. Förändringar i krisgruppens sammansättning införs omedelbart i planen. Krisgruppens ordförande ansvarar för att krisgruppens ändringsförslag sänds till förvaltningschefen. Förvaltningschefen fastställer den reviderade planen och ansvarar för att den finns tillgänglig på Ålands gymnasiums webbplats och på intranät.

Grupphandledarna informerar årligen sina grupper/klasser om krisplanen och på föräldramöten ges information om att planen finns på skolans webbplats. Hela personalen får årligen information om krisplanen och i introduktionen av nyanställda ingår ett avsnitt om skolans krisarbete.

Om du har frågor eller funderingar om något i samband med en kris eller om krisarbete i allmänhet ska du genast höra av dig till någon i gruppen. Frågorna kan hjälpa oss att utveckla krisplanen och arbetet med kriser.

12 Källor

Tryckta källor

Du har varit med om en uppskakande händelse...

Broschyr utgiven av Finlands Röda Kors, Stakes, Finlands kommunförbund, Kyrkostyrelsen och Frivilliga räddningstjänsten (utgivningsår saknas)

Otryckta källor

Krisberedningsplan för Högskolan på Åland. Högskolan på Åland 13.10.2008/6-19.03.2013.

Elektroniska källor

Utbildningsstyrelsen: "Att förbereda sig på en kris"

http://www.oph.fi/lagar_och_anvisningar/trygghet_och_elevvard/stod_i_krissituationer/att_forbereda_sig_pa_en_kris

Referensen upprättad: 13.3.2017

Finlands Röda Kors: "Hjälp dig själv psykiskt"

<http://www.rodakorset.fi/node/1551/sa-har-klarar-du-dig-sjalv>

Referensen upprättad 13.3.2017